

A GÖRÖGORSZÁGI MIGRÁCIÓS POLITIKA ÁTTEKINTÉSE A 2019-2022. KÖZÖTTI IDŐSZAKBAN

Overview of the Migration Policy in Greece During the Period
of 2019-2022

Csorba Éva¹

Absztrakt: Görögország migrációs frontország révén kiemelt prioritást tulajdonít a migráció kezelésére. A 2015/16-os migrációs válság kialakulása óta a görög migrációs politika is számos változáson ment keresztül. Jóllehet, a napjainkban tapasztalt migrációs nyomás meg sem közelíti a 2015/16-os csúcst, de a migrációs válság és annak utóhatása a görög politikai vezetést is rákényszerítette arra, hogy migrációs politikáját megreformálja, és felkészültebb legyen egy esetleges újbóli hullámra. A migrációs trendeket figyelembe véve megállapítható, hogy jelenleg az égei-tengeri szigetek helyett sokkal inkább a szárazföldi török-görög határszakaszra koncentrálódik a nemzetközi figyelem.

A görög-török kapcsolatok nem a felhőtlen időszakukat élik és a konfliktus szerves eleme a migráció is. A migrációs együttműködés egyik kulcspontja az EU-Törökország nyilatkozat. Ugyanakkor az elmúlt időszak jól bizonyítja, hogy a Nyilatkozat végrehajtása mindkét fél részéről politikai elköteleződést is igényel. A görög kormányzat a görög-török migrációs konfliktust is taktikusan emelte európai dimenzióra, biztosítva ezzel, hogy nem marad egyedül a Törökországból érkező migráció kezelésének a problémájával, ami így már az EU-török kapcsolatoknak is a szerves részévé vált.

Kulcsszavak: Görögország, Törökország, Európai Unió, migráció, görög-török konfliktus

---

¹ Csorba Éva, Külgazdasági és Külügyminisztérium, diplomata, Pécsi Tudományegyetem, Politikatudományi Program, doktoranduszhallgató. Kutatási területe: görög-török kapcsolatok, ciprusi rendezés.

A Szerző további munkásságát lásd a Magyar Tudományos Művek Tára oldalán: <https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=authors&mode=browse&sel=10083691>
E-mail cím: evi.csorba@gmail.com

Abstract: Being a frontline member state, Greece attaches high priority to the management of migration. Since the emergence of the migration crisis of 2015/16, the Greek migration policy has undergone numerous changes. Although the migration pressure experienced today is nowhere near the peak of 2015/16, the crisis and its aftermath forced the Greek political leadership to reform its migration policy and be better prepared for a possible future waves.

Considering the migratory trends, it can be noted that nowadays instead of the Aegean islands, the international attention is concentrated much more on the Turkish-Greek border section on the mainland.

Greek-Turkish relations are not going through their best period in these days and migration is also an integral element of the conflict. One of the key points of cooperation on managing the migration flows is the EU-Turkey Statement. At the same time, the past period clearly proves that the implementation of the declaration requires political commitment from both parties. The Greek government also tactically elevated the Greek-Turkish migration conflict to the European dimension, thus ensuring that it will not be left alone with the problem of managing the flows from Turkey, which has thus become an integral part of EU-Turkey relations.

Keywords: Greece, Turkey/Türkiye, European Union, migration, Greek-Turkish conflict

BEVEZETÉS

A migráció továbbra is kihívást jelent Európa, szűkebben az Európai Unió számára, amely relevanciáját a jelenleg is zajló orosz-ukrán háború és következményei csak tovább fokozzák.

A Görögországot érintő migrációs kihívás nem csupán a görög belbiztonsági helyzet és a görög-török kapcsolatok, de az Európai Unió-Törökország kapcsolatrendszerének egyik kulcspontja is. A Törökország felől érkező migrációs nyomás kezelése és megállítása Görögország számára jelentős feladatot jelent. Noha a migrációs nyomás meg sem közelíti a 2015/16-os csúcst, Görögország a mai napig gyakran kerül a nemzetközi média figyelmébe, az égei-tengeri szigeteken található befogadó központok állapota, valamint az utóbbi időben a görög-török szárazföldi határszakszon tapasztalt fokozódó migrációs nyomás miatt.

A Görögországban tapasztalt migrációs helyzetet alapjában áthatja az aktuális görög-török, illetve EU-török viszony, továbbá kétségkívül kijelenthető, hogy a migráció releváns konfliktusforrás a görög-török kapcsolatokban. A kelet-mediterrán migrációs útvonalon Görögországba Törökországból történő migráció kezelésének fontos pillére az EU-Törökország Nyilatkozat² amelynek értelmében Törökország kötelessége, hogy megakadályozza az irreguláris migráció növekedését az új tengeri vagy szárazföldi útvonalak mentén.³ A Nyilatkozat teljes és tartós végrehajtása mindkét fél részéről folyamatos erőfeszítéseket és politikai elhatározást igényel, csakúgy, mint a tengeri útvonalon érkezett irreguláris migránsok visszatérése Görögországból Törökországba. Ugyanakkor a Nyilatkozatnak jelenleg alternatívája nincsen.

Görögországnak, illetve a görög kormányzatnak mindeközben nemcsak a határvédelmi, az európai uniós, vagy a görög választók elvárásainak is meg kell felelnie, de a civil és humanitárius szervezetek felől gyakran kap bírálatot a menekülteket ért bánásmóddal kapcsolatban. A nemzetközi figyelem Görögországra irányítása átgondolt és taktikus lépése volt a konzervatív görög kormánynak, felhívva így az EU és a tagállamok figyelmét a kelet-mediterrán útvonalon Európát fenyegető migrációs nyomásra, egyben biztosítva, hogy Görögország nem marad segítség nélkül a Törökország felől érkező migrációs nyomás kezelésében és megállításában. A görög migrációs politika alapvető reformokon ment át az elmúlt években, így az elemzés az aktuális görögországi migrációs helyzet áttekintésén túl, ismerteti az jelenlegi görög kormány legfontosabb migrációs intézkedéseit, beleértve a migrációs törvény reformját is, illetve az Európai Unió és az EU-török kapcsolatok szerepét.

---

² „A migránsok Törökországon keresztül tömeges beáramlására való tekintettel az EU és Törökország vezetői 2016 márciusában megállapodtak az irreguláris migráció elleni fellépésről. Az erről szóló nyilatkozatban az alábbi két alapelvet rögzítették: a görög szigetekre újonnan érkező irreguláris migránsokat visszaküldik Törökországba, amennyiben nem folyamodnak menedékjogért, vagy ha kérelmüket elutasították, illetve a görög szigetekről Törökországba visszaküldött minden egyes szír állampolgár fejében egy szír állampolgárt áttelepítenek az EU-ba (egy az egyért elv). Forrás: EUROPEAN COUNCIL, 2022.

³ EUROPEAN COUNCIL, 2016.

I. AZ AKTUÁLIS GÖRÖGORSZÁGI MIGRÁCIÓS HELYZET ÁTTEKINTÉSE

A migráció Görögországban meghatározó jelenség, amely hozzájárul bizonyos társadalmi feszültségek kialakulásához, valamint a belbiztonsági helyzet alakulásához is. A 2015/16-os migrációs válság óta Görögország gyakran kerül a nemzetközi figyelem központjába a migráció okozta rendkívüli helyzet miatt. Emlékezetes volt a 2019 márciusában szerveződő „remény karavánja” megmozdulás, melyben a menekültek a török-görög szárazföldi határon szerveződtek, hogy Görögországon keresztül Európába érkezhessenek.⁴ A görög Migrációs Minisztérium tájékoztatása szerint 2022 szeptemberében a „fény karavánja” néven újabb szerveződés indult, amely célja, hogy többnyire Törökországban tartózkodó szír menekülteket mozgósítsanak, hogy Görögországon keresztül az Európai Unió tagállamaiba induljanak (a szerveződésnek közel 85.000 tagja van).⁵

Görögországban megközelítőleg 147.420 fő menekült és 22.117 menedékjogot kérő tartózkodott 2022 június 30-ig, legtöbbjük szír és afgán származású.⁶ 2022 első nyolc hónapjában 5.216 fő érkezett tengeri útvonalon, 18%-uk palesztin, 16%-uk afgán, 15%-uk szomáliai és 10%-uk szír származásúak. 2021 azonos időszakával összehasonlítva 155%-os emelkedés volt tapasztalható (ugyanakkor ez még mindig jelentősen elmarad az előző évek azonos időszakának adataitól). A menekültek legnagyobb része, 26%-a Lesbosz és 17%-a Szamosz szigetére érkezett.⁷ (Megjegyzés: Az orosz-ukrán háború következményeként közel 50.000 ukrán menekült érkezett Görögországba.)⁸

A COVID-19 járvány alatt csökkent a migrációs nyomás, 2021-ben összesen 9.157 migráns és menekült érkezett Görögországban – ez a szám 31,7%-al kevesebb, mint 2020-ban, és arányaiban tekintve megközelítőleg 47%-a tengeri útvonalon és közel 53%-a Evrosznál a görög-török szárazföldi határszakaszon.⁹ Ugyanakkor a számadatokkal kapcsolatban meg kell említeni a görög hatóságok azonnali visszatoloncolás ún. „push-back” gyakorlatát, amelyre többször hívta fel a figyelmet az Egyesült Nemzetek

---

⁴ KITSANTONIS, 2019

⁵ PAPADOPOULOS, 2022.

⁶ UNHCR, 2022.

⁷ UNHCR, 2022.

⁸ GREEK REFUGEE CENTER, 2022.

⁹ ASYLUM INFORMATION DATABASE, 2022.

Szervezete (rövidítve: ENSZ), az *International Organization for Migration* (rövidítve: IOM), a civil szervezetek és a Görög Ombudsman is (a görög kormányzat tagadta a vádakát).

A görög Menekültügyi Hivatal 2021-ben közel 31%-al kapott kevesebb menekült státusz iránti kérelmet (28.320 fő adta be kérelmét menekültstátuszra), amely összefügg a 2021-ben tapasztalt migrációs trenddel. A kérelmezők legtöbbször afgán, pakisztáni és szír állampolgárok voltak. Első fokon a kérelmek 60%-át bírálták el, ugyanakkor a szír, afgán, szomáliai és pakisztáni kérelmezők jelentős részének a kérelmét a „biztonságos harmadik ország„ elv keretében bíralták el (amely Törökországot biztonságos harmadik országnak tekinti, így lényegi vizsgálatban nem részesültek). Ugyanakkor a Hivatalnak sikerült közel 50%-al csökkentenie a függőben lévő kérelmek számát (a kérelmek lassú elbírálása miatt gyakran érte kritika Görögországot civil szervezetek részéről).¹⁰

A kelet-mediterrán útvonalon a Frontex jelentése szerint 2021-ben közel 20.567 fő érkezett Európába, amely követi az előző évek trendjét, bár Görögországban az illegális határátlépések száma az előző évekhez képest csökkent.¹¹ Az IOM adatai szerint a Törökország felől Görögországba történő illegális határátlépések száma 2021-ben napi szinten 20 fő volt (2020-ban 40 fő), 2022 július 31-ig napi 30 fő (legtöbbjük török, afgán és szír állampolgárok).¹³

A görög-török konfliktus természetesen a migrációs kérdést is áthatja, a felek gyakran hárítják egymásra a felelősséget az együttműködés helyett. A görög polgári védelemért felelős miniszter bejelentése szerint 2022 első nyolc hónapjában Görögország 154.102 illegális határátkelőt tartóztatott fel, csupán augusztusban 36.386 fő próbált illegálisan Görögország területére lépni Evrosznál (görög-török szárazföldi határszakasz).¹⁴ Mindemellett értékelése szerint az égei-tengeri szigetek tehermentesítése sikeresen halad, hiszen 2021 decemberében a migránsok és menekültek a lakosság csupán 1,36%-át tették ki, amíg 2020-ban ez 7,67% volt.¹⁵ 2021-ben 58%-al

¹⁰ ASYLUM INFORMATION DATABASE, 2022.

¹¹ FRONTEx, 2022.

¹² Görögországból a legtöbb migráns és menekült a Nyugat-Balkán migrációs útvonalon indul tovább Európába.

¹³ EUROPEAN COMMISSION, 2022.

¹⁴ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ, 2022.

¹⁵ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ, 2022.

érkeztek kevesebben a szigetekre, mint 2020-ban (a teljes görög területen pedig 40%-os csökkenés volt tapasztalható). A görög kormány a szárazföldi szakasz védelme érdekében az Evrosz régióban kibővíti a 2012-ben épített közel 40 km-es kerítésszakaszt, további 140 km-el (2021-ben már történt szakaszbővítés), megnövelve a határőrök számát is.¹⁶ Törökország természetesen más oldalról látja a helyzetet, Erdogan török elnök nyilatkozata szerint Törökország az elmúlt két évben közel 41.000 főt olyan menekültet mentett ki, akiket a görög parti őrk magukra hagytak¹⁷ A konfliktus fontos momentum volt, hogy Törökország 2020 márciusában egyoldalúan felfüggesztette a visszafogadási egyezményt, amely értelmében 2016 és 2020 között 2140 személyt, köztük 412 szír állampolgárt fogadott vissza az „egy az egyért” elvnek megfelelően. Az Európai Unió többször is felszólította Törökországot, az EU-Törökország Nyilatkozatban vállalt kötelezettségeinek a teljesítésére.¹⁸

Görögország szerint a felelősségvállalás és a szolidaritás az európai menekültügyi rendszer szerves része, így az európai közös értékek tiszteletben tartása valamennyi uniós tagország számára kötelező. Relokáció keretében 2022. október 11-ig több, mint 5.000 személyt telepítettek át Görögországból más európai országokba. Ez magában foglalja az 1.274 fő kísérelő nélküli kiskorút, az 1.831 fő menedékkérőt és az 1.896 fő menekültet.¹⁹

1. sz. ábra. Áttelepítések nemzetiségek szerinti megoszlása. Forrás: Migrációs Ügyek és Uniós Belügyek Főigazgatóság, 2022.

¹⁶ KATHIMERINI, 2022.

¹⁷ KATHIMERINI, 2022.

¹⁸ EUROPEAN COMMISSION, 2022.

¹⁹ EUROPEAN COMMISSION, 2022.

Érdemes pár szóban megemlíteni a szárazföldi befogadóközpontok mellett a szigetekeken található ún. fogadó és azonosító központokat (a továbbiakban: RIC) érintő változásokat, amelyekből jelenleg öt található: Leszboszon, Hioszon, Szamoszon, Leroszon és Kosz szigetén. 2021-ben a Szamoszon, Leroszon és Koszon működő RIC-et zárt központokká alakították át. A tervek között szerepel további zárt központok kialakítása Leszbosz és Xiosz szigetén is.²⁰ Az öt hot spot eredeti befogadási kapacitását 7.450 főre tervezték, amelyet az elmúlt években kénytelenek voltak a megnövekedett migrációs nyomás miatt 13.338 főre bővíteni. A zárt központok kialakításának köszönhetően, a kapacitás 15.934 főre bővült.

II. KORMÁNYZATI LÉPÉSEK

A 2019-ben hatalomra került konzervatív Micotakis kormány egy meglehetősen komplex és reformokra szoruló állapotot örökölt meg elődjétől, a Syriza-ANEL kormánytól. A választási programban kiemelt helyen szerepelt a migrációs helyzet kezelése, amely a mai napig kormányzati prioritás.

A migráció áthatja a görög külpolitikát is, ezt bizonyítja, hogy a Külügyminisztérium stratégiai tervének második tengelyén belül „Az ország nemzetközi megítélésének erősítése az EU-n belül és szerte a világon” a migráció is külön pontban szerepel: „a migráció/menekültügy európai dimenziójának kiemelése”.²¹

Fontos változás történt a kormányzat kommunikációjában is, hiszen előtérbe került az illegális határátlépőkre utaló kifejezések használata, továbbá az, hogy a görögországi helyzet kapcsán a kormány magát a migrációt tekintette a probléma gyökerének. Mitsotakis miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a „*kormányzat felelőséggel tartozik a görög állampolgárok felé azokkal kapcsolatban, hogy megfelelően kezeljék azt a jelenséget, ami már korántsem menekültügyi válság, sokkal inkább gazdasági migráció*”. Mindemelett a görög kormány gyakran „hibáztatja” Törökországot a kialakult helyzet miatt.²²

---

²⁰ ASYLUM INFORMATION DATABASE, 2021.

²¹ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ, 2022.

²² GREEK REPORTER, 2019.

A nemzetközi figyelem Görögországra irányítása átgondolt és taktikus lépése volt a kormánynak. Micotakisz miniszterelnök stratégiai célja volt felhívni az Európai Unió és a tagállamok figyelmét a kelet-mediterrán útvonalon Görögország mellett az integráció egészét is fenyegető migrációs nyomásra, biztosítva így, hogy Görögország nem maradt segítség nélkül a migrációs kihívás kezelésében.²³

A migrációs helyzet hathatós kezelése több szempontból is azonnali intézkedéseket igényelt. Egyrészt, az égei-tengeri szigeteken a feszültségek mindennaposok voltak a befogadóközpontok túlszűfolttsága és a nem megfelelő felszereltség következtében. A helyzetet tovább rontotta, hogy a menedékkérők jelenléte ellehetetlenítette a meghatározó bevételi forrásnak számító turizmust. A kormány egyik legfőbb törekvése ezért a szigetek tehermentesítése volt, amely érdekében elsősorban veszélyeztetett csoportba tartozó menedékkérőket szállítottak át a szárazföldre (az átszállítást már a Syriza-ANEL kormány is megkezdte). A kormány Szamoszon nyitotta meg az első zárt központot, amihez közel 43 millió eurós uniós támogatást vett igénybe. A civil szervezetek gyakran „panaszolják be” Görögországot a zárt központokban tapasztalható „börtöni” körülmények miatt és megfelelő orvosi ellátás hiánya kapcsán.²⁴ A helyi közösségek szintén ellenérzésüket fejezték ki a zárt központokkal kapcsolatban, mert véleményük szerint csak „ledegradálják” az érintett szigeteket. Leszboszon és Hioszon a helyiek számos tüntetést szerveztek, Lerosz és Kosz polgármesterei pedig visszautasították, hogy részt vegyenek a központok megnyitó ünnepségeken.²⁵

Másrészt, a görögországi menekültügyi rendszer reformja jó ideje váratott már magára, hiszen a kérelmek elbírálása rendkívül lassan és átláthatatlanul zajlott, mindemellett a Menekültügyi Hivatal létszámát sem a megnövekedett migrációs nyomáshoz tervezték. A rendszer reformjának szükségességét már a Syriza-ANEL kormány is felismerte és elkezdte, majd a jelenlegi kormány folytatta. A menekültügyi eljárás reformját célzó törvényjavaslat célja egy olyan kompakt és strukturált rendszer felállítása volt, amely elbírta a megnövekedett migrációs nyomást; az egyértelmű szabályok következtében megszüntette a befogadó központokban kialakult anarchikus állapotokat, következésképp a kérelmek benyújtása jobban ellenőrizhetővé vált; továbbá megszüntetette az olyanfajta joghézagokat, amelyek lehetővé

---

²³ MICOTAKISZ, 2020.

²⁴ ASYLUM INFORMATION DATABASE, 2022.

²⁵ TV ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ, 2022.

tették, hogy a beazonosíthatatlan migránsok az országban rekedjenek (a törvénnyel részletesen külön fejezet foglalkozik). A kormányzati kommunikáció igyekezett a törvény szigorúságát és merevségét sugallni, amivel nyilvánvalóan a gazdasági érdekekből útnak induló migránsokat akarta elrettenteni. A hajókon érkező migránsokat két csoportba kezdték el sorolni: az ún. „*high és low profile*” menedékkérő csoportokba. A „*high profile*” menedékkérőket nyitott központokba helyezték el. A viszonylag nagyobb arányt képviselő „*low profile*” menedékkérőket zárt központokban helyezték el hat hónapra, és a menekültügyi eljárás első, illetve második szakaszának a lefolytatását követően szállították őket vissza Törökországba (nemzetközi előírások szerint biztonságosnak ítélt országok felől illegálisan érkező migránsok azonnali visszafordításra kerültek).²⁶

Fontos mérföldkő volt, amikor Görögország és Afganisztán 2020-ban aláírták az illegális bevándorlók visszatéréséről szóló memorandumot.²⁷ Továbbá, szintén releváns lépés volt a biztonságos harmadik ország alkalmazása Törökországra vonatkozóan is, amelyet a 2021 június 7-ei Közös Miniszteri Határozat hirdetett ki. A határozat értelmében a szír, afgán, bangladesi, szomáliai és pakisztáni állampolgárok kérelmei a biztonságos harmadik országnak elv szerint bírálандók el és nem pedig egyéni körülményeik, valamint származási országuk szerinti kockázat szerint (2020-ban a kérelmek elismerési aránya 92% volt szíriai, 66% afgán és 94% szomáliai állampolgárok esetében).²⁸

Görögország migrációs frontország lévén jelentős erőfeszítéseket tett a migránsok integrációjának az elősegítéséhez, a Nemzeti Integrációs Stratégia a menekültek és bevándoroltak görög társadalomba történő beilleszkedését segíti elő. Az integrációs programok magukba foglalták a nyelvi képzések mellett a szakképzéseket is, amelyek a munkaerőpiaci integrációt célozza. A *HELIOS Project*, amely a görög Migrációs Minisztérium és az IOM által kerül végrehajtásra, szintén a menekültek sikeres integrációját igyekszik támogatni lakhatási támogatással, különböző képzési kurzusokkal beleértve a görög nyelvet is és egyéb munkapiaci tanácsok által. A Project 2019-es kezdete óta közel 40.000-en vettek benne részt és majdnem 18.000 fő részesült lakhatási támogatásban.²⁹

---

²⁶ Saját kutatás eredménye.

²⁷ ANTONOPOULOS, 2020.

²⁸ ASYLUM INFORMATION DATABASE, 2022.

²⁹ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ, 2022.

A kormányt (illetve már az előző kormányt is) több kritika is érte a civil és nemzetközi szervezetek részéről a befogadó központokban tapasztalt életkörülmények és a lassú menekültügyi eljárások miatt. Görögországban a migrációs válság következményeként, a civil szervezeteket szigorúbb szabályozás alá vonta már a volt Syriza-ANEL baloldali kormány is, hiszen számuk (főképp, amelyek migrációs, ember jogi területen tevékenykedtek) szignifikánsan megnövekedett a 2015/16-os migrációs válság kitörése után. 2017-től már az összes civil szervezetnek regisztrálnia kellett magát és működési engedéllyel kellett rendelkeznie. Az akkori Migrációs Minisztérium álláspontja szerint a szabályozás célja az volt, hogy pontosan megismerjék a civil szervezetek tevékenységi körét, milyen jellegű szolgáltatásokat nyújtanak, illetve milyen szükségleteket fednek le. A Minisztérium szabályozása akkor nem vonatkozott a civil szervezetek pénzügyeinek ellenőrzésére, illetve arra, hogy az európai forrásokat hogyan kezelik. Majd a 7586/18/2018 számú új, a civil szervezetek nyilvántartásba vételére vonatkozó határozat értelmében a nyilvántartásban regisztrálniuk kellett magukat görög és külföldi civil szervezeteknek, valamint a következő kategóriákról rendelkezett a határozat: nonprofit jellegű városi szervezet, közhasznú alapítványok, illetve külföldi civil szervezetek.³⁰A szabályozás újdonság volt Görögországban, hiszen a korábbi állapotokhoz képest rendkívül szigorú feltételeket szabott. A digitalizációban nem kifejezetten élvonalas Görögországban kötelezővé vált a civil szervezetek nyilvántartásba vétele kizárólag elektronikus kérvény útján. Mindemellett be kellett jelenteni az önkéntes alkalmazottak számát és képzettségét, valamint a szervezet pénzügyi adatait is. A határozat megjelenését követően, jelentősen csökkent a civil szervezetek száma. A 2019-ben hatalomra került Micotakis kormány a hatályban lévő határozatot tovább szigorította. A 3063/2020 miniszteri rendelet értelmében csak a Polgári Védelemért Felelős Minisztérium (korábbi Migrációs Minisztérium) által regisztrált civil szervezetek tevékenykedhetnek migrációs és menekültügy területen Görögországban (valamint léphetnek be a befogadó központok területére és egyéb egészségügyi létesítményekbe).³¹ A regisztráció további szigorú feltételeket és adatszolgáltatást irányozott elő. A rendelet külön szabályozta a szervezetekben tevékenykedő önkénteseket, akiknek éves szinten igazolniuk kellett személyazonosságukat. A határozat továbbá arról is rendelkezett,

---

³⁰ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘΜ. ΟΙΚ. 7586/18, 2018.

³¹ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ, 2020.

hogy a migrációs, emberjogi és menekültügy területén tevékenykedő civil szervezeteknek éves szinten bizonyítaniuk kell tevékenységük eredményességét.³² Az Európa Tanács Szakértői Csoportjának álláspontja szerint a görög szabályozás radikálisan szűkíti a civil szervezetek mozgáskörét és ellehetetleníti létezésüket.³³ Az Oxfam és az Amnesty International is aggodalmát fejezte ki, miszerint az új szabályozás veszélyezteti a civil szervezetek függetlenségét, ellehetetleníti a működésüket és radikálisan szűkíti a mozgásterüket.³⁴

A szigorúbb szabályozások következményeként az elmúlt öt évben figyelemreméltóan szűkült a civil szervezetek mozgásköre Görögországban –jóllehet, a szabályozás a migrációs és menekültügyi területen tevékenykedő szervezeteket célozza. A kormány álláspontja szerint a szigorú szabályozásra az illegális tevékenység megakadályozása és felszámolása miatt volt szükség, hogy a migrációs kihívással minél hatékonyabban vehesse fel a harcot Görögország. Mindemellett nem elhanyagolható tény, hogy egyes szervezetek jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy bizonyos emberjogi és menekültügyi hiányosságok nyilvánosságra jussanak és elérjék a nemzetközi és európai sajtót.

III. A GÖRÖG MENEKÜLTÜGYI TÖRVÉNY REFORMJA

2019 október 31-én fogadták el az új menekültügyi törvényt (4636/2019),³⁵ amely 2020. január 1-vel lépett hatályba. Az új törvény alapvető célja a görög menekültügyi rendszer megreformálása volt, hiszen a korábbi rendszer nem volt képes kezelni és hatékonyan szabályozni a megnövekedett migrációs nyomás okán kialakult állapotokat. További cél volt a korábbi jogalkotás során keletkezett joghézagok megszüntetése, amely lehetővé tette, hogy beazonosíthatatlan személyek hosszabb ideig Görögország területén tartózkodhassanak, megfelelő jogcím nélkül. A jogszabály egyik legfontosabb eleme, hogy megszüntette a fellebbezés lehetőségét az Államtanácsnál és ezen ügyek átkerültek az elsőfokú bíróság jogkörébe. Előírták a menedék iránti kérelmet benyújtók személyes megjelenését az eljárás minden egyes szakaszában. Továbbá megszűnt a

---

³² AMNESTY INTERNATIONAL, 2020.

³³ COUNCIL OF EUROPE, 2020.

³⁴ OXFAM, 2021, 2022.

³⁵ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4636 ΤΕΥΧΟΣ Α' 169/01.11.2019, 2019.

kérelmezők közvetlen hozzáférése a munkaerőpiaci kínálatához, ezt a jogot a kérelem benyújtását követő 6. hónapban szerezhetik meg.³⁶

A törvénytervezet megalkotásakor figyelembe vették a Közös Európai Menekültügyi Rendszer irányelveit; a meglevő nemzeti és európai ítélkezési gyakorlatot; valamint a kérelmezők folyamatos tájékoztatásának az alapelvét. A törvénytervezet további alapelvei a következők:

a) A menedékkérők jogainak teljes mértékű tiszteletben tartása, figyelembe véve az uniós jogot;

b) A kérelmezők részéről a nemzeti hatóságokkal való együttműködés kötelezettségének betartatása;

c) Csak azon kérelmezőknek a beléptetése a menekültügyi rendszerbe, akik valóban a menekültek körébe sorolhatók, és közülük csak azoknak a benntartása a rendszerben, akik teljesítik kötelezettségeiket;

d) Azon személyek mihamarabbi eltávolítása a rendszerből, akik pusztán időhúzás céljából nyújtanak be menedékjog iránti kérelmet.³⁷

Az új törvény legfontosabb feladata a kérelmek elbírálásának a felgyorsítása volt, továbbá a menekült státuszra nem jogosult személyeknek a mihamarabbi visszafordítása Görögországból.

Meghatározásra került a veszélyeztetett személyek pontos definíciója is, továbbá ezen csoportba tartozó személyek ügyeit előre veszik a rangsorolásban és kérelmeiket gyorsított eljárásban vizsgálják meg. A gyorsított eljárásról a törvény 83-as cikke rendelkezik, amely vonatkozik a menedékkérők veszélyeztetett csoportjára, bizonyos származási országokra, a fellebbezésekre, azon személyekre, akik veszélyt jelentenek a nemzeti biztonságra, továbbá azokra, akik a hatóságokat megpróbálják félrevezetni.

Az eljárási idő az alábbiak szerint módosult: általános eljárási idő 6 hónap, amely további 3 hónappal meghosszabbítható különös migrációs nyomás esetén, gyorsított eljárási idő 20 nap, amely szintén meghosszabbítható további 0 nappal különös migrációs nyomás esetén, a szigetek esetében az eljárási idő 7 nap. A szigetre érkezőknek, akik a gyorsított eljárásban vesznek részt, egy hét áll a rendelkezésükre, hogy a kérelmükhöz szükséges dokumentumot összeállítsák.³⁸

A fellebbezésről a törvény 93-as cikke rendelkezik, az eljárási idő az általános eljárásokra vonatkozó fellebbezési ügyekben 40 nap, a fogva tartottak esetében 20 nap, a szigetekre vonatkozó gyorsított eljárások

³⁶ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4636 ΤΕΥΧΟΣ Α' 169/01.11.2019, 2019.

³⁷ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4636 ΤΕΥΧΟΣ Α' 169/01.11.2019, 2019.

³⁸ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4636 ΤΕΥΧΟΣ Α' 169/01.11.2019, 2019.

esetében 10 nap.³⁹ A jogszabály rendelkezik arról, ha amennyiben a kérelmezők nem tesznek eleget az eljárás lefolytatása érdekében más létesítményekbe való átszállításukra vonatkozó határozatoknak, azzal bizonyítást nyer, hogy igazából nem is óhajtanak védelmet, és ennek következményeként az ún. „visszahelyezési eljárás” alá kerülnek. A kérelem regisztrálását követően, amennyiben a menedékkérő nem hajlandó betartani az ügye zökkenőmentes kivizsgálása érdekében hozott és az átszállítására vonatkozó határozatot, akkor kérelme egy ún. 3 napos gyorsított eljárás alá kerül. (A „görög logika” szerint ebből az a következtetés vonható le, hogy csupán az eltávolításuk késleltetése céljából nyújtották be a menedékjog iránti kérelmet).⁴⁰

Zárt befogadó központokat hoztak létre a személyek megfelelő azonosítására céljából, továbbá, hogy kérelmük elutasítása esetén azonnal vissza lehessen az adott személyeket fordítani. A befogadó központok szabályainak áthágása és az erőszakos viselkedés a szállásnyújtás megtagadását vonja maga után, és lényegében a kérelmezők eltávolítását jelenti a központokból.⁴¹

Kiszolgáltatott helyzetben levőnek már csak azok tekintendők, akiket a törvény konkrétan megemlít, és megszűnt a kiszolgáltatottság okaként a poszttraumás stressz.

Szabályozták az orvosi igazolások kérdését azzal a feltétellel, hogy ezeket csak közkórházak és állami szervek állíthatják ki, részletes indoklással.

Előírták a menedék iránti kérelmet benyújtók személyes megjelenését az eljárás minden egyes szakaszában (korábban lehetőség volt a videókonferenciára is). Így csak azok maradhatnak a rendszerben, akiknek valóban védelemre van szükségük és az ország területén tartózkodnak. Változott a korábban érvényes szabályozás, amely elrendelte, hogy csak a kérelmezőnek kézbesíthetők a határozatok, és ami lényegében ellehetetlenítette a kitoloncolást, mivel senkit nem lehetett megtalálni. Az új törvény értelmében a határozatok nem kizárólag magának a kérelmezőnek kézbesíthetők, hanem meghatalmazott ügyvédjének is, aki automatikusan kézbesítési megbízottnak is tekintendő.⁴²

³⁹ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4636 ΤΕΥΧΟΣ Α' 169/01.11.2019, 2019.

⁴⁰ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4636 ΤΕΥΧΟΣ Α' 169/01.11.2019, 2019.

⁴¹ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4636 ΤΕΥΧΟΣ Α' 169/01.11.2019, 2019.

⁴² ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4636 ΤΕΥΧΟΣ Α' 169/01.11.2019, 2019.

Fontos megemlíteni a menekültügyi szabályozással közvetetten összefüggő, a menekültek integrációját elősegítő ESTIA Programot, amely a pénzügyi és lakhatási támogatásra jogosultak körében igénybe vehető⁴³. A Program célja egy elégséges életszínvonal biztosítása a nemzetközi védelmet kérők számára pénzbeli juttatás formájában, esetenként elszállásolásuk és a lakhatást kiegészítő szolgáltatások biztosítása révén (a program 2022 év végével a jelenlegi információk szerint megszűnik).⁴⁴ A pénzbeli támogatás – amely egy előre fizetett, elektronikus, újra feltölthető kártyán került kifizetésre – az alapvető étkezési, ruházkodási, személyes higiénias, telekommunikációs, a tartózkodási helyen belüli utazási, valamint alapvető oktatási és gyógyászati szükségletek kielégítését szolgálja. A támogatás kedvezményezettjei a felnőtt korú nemzetközi védelmet kérők és családtagjaik (kivételt képeznek a fogvatartottak), amely havi rendszerességgel folyósítandó. Összege a támogatásra jogosult kedvezményezett csoport tagjainak számától függően alakul (nagyjából 75 és 490 euró között mozog). Az elszállásolás magántulajdonban lévő házakban, lakásokban, szállókon és épületekben történik, amelyeket a program keretében bérelnek, és a kedvezményezett számára ingyen biztosítanak. A juttatások megszűnnek, ha a lakhatásra jogosult kedvezményezett előzetes értesítés nélkül elhagyja szálláshelyét, és vele nem lehetséges a kommunikáció, amennyiben a kedvezményezett megsért egy földrajzi korlátozásról szóló határozatot, vagy ha a kedvezményezett elhallgatta, hogy legális munkából származó pénzforrásokkal rendelkezik. A Program kezelését 2021-ben vette át a görög kormány az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságától (rövidítve: UNHCR).⁴⁵

IV. AZ EURÓPAI UNIÓ SZEREPE

Az Európai Unió kiemelt támogatásban részesítette Görögországot a migrációs válság 2015-ös kialakulása óta, hiszen ettől az évtől datálva összesen 3,39 milliárd euró támogatásban részesült a migráció kezelése érdekében, 2,27 milliárd eurót kapott a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapból, 450 millió eurót a Belbiztonsági Alapból és 668,9 millió eurót a Szükséghelyzeti Támogatási Eszközből.⁴⁶ Mindemellett az uniós

---

⁴³ΑΡΙΘΜ. ΟΙΚ 2/19461/ΔΕΠ/2019, 2019

⁴⁴ GREEK REFUGEE CENTER, 2022.

⁴⁵ UNHCR, 2021.

⁴⁶ EUROPEAN COMMISSION, 2022.

ügynökségek is támogatják migrációs területen Görögországot, legyen szó határőrizetről, menekültügyi eljárásról vagy koordinatív feladatokról.

A szigeteken tapasztalt állapotok és az azonnali visszatoloncolásra vonatkozó valós vagy valótlan rágalmak ellenére az Európai Bizottság elnöke többször is teljes szolidaritásról biztosította Görögországot, amely, mint szavaival élve „Európa pajzsaként” áll helyt.⁴⁷

Ugyanakkor 2020 januárjában a belügyi uniós biztos személyesen látogatott el a szigeteken található befogadó központokba, és ismerte el a rossz körülményeket. Ebből is kifolyólag 2020 szeptemberében, mikor Leszboszon a helyzet már szinte kezelhetetlenné vált, az Európai Bizottság egy külön Migrációért Kezelésért Felelős Munkacsoportot állított fel a szigeten, hogy segítsen a menekültek számára szükségelt feltételek megteremtésében és biztosításában.⁴⁸

2020 februárjában és márciusában a törökországi szárazföldi határszakaszon fokozódott a migrációs nyomás. A helyzetre reagálva az Európai Unió 700 millió eurót bocsátott rendelkezésre Görögország támogatására. Emellett a Frontex a gyorsreagálású határvédelmi intervenció keretében operatív személyzetet és eszközöket is bevetett, az Európai Unió pedig az összes szükséges felszerelés mozgósítása érdekében aktiválta az uniós polgári védelmi mechanizmust.⁴⁹

Az Európai Parlament LIBE Bizottsága többször is aggályait fejezte ki a görögországi migrációs helyzet miatt, különös tekintettel a szigeteken található körülmények és az azonnali visszatoloncolási eljárás alkalmazása kapcsán a görög határon, egyben a görög hatóságok folyamatos jogsértésire hívta fel a figyelmet egyben jogi következményekre szólította fel az intézményeket.⁵⁰ A LIBE Bizottság által kért jelentés, amely a mediterrán térségben alkalmazott uniós migrációs intézkedéseket vizsgálta, szintén súlyos emberjogi jogsértéseket tárt fel, felhívva a figyelmet, hogy a helyzet tovább romlott a COVID-19 járvány kitörése és a visszafogadási egyezmény felfüggesztése óta.⁵¹

A görögországi migráció vizsgálatokor természetesen nem szabad figyelmen kívül hagyni a Törökország-Európai Unió kapcsolatokat sem, hiszen a kettő szorosan összefügg egymással. Törökország továbbra is

---

⁴⁷ EUROPEAN COMMISSION, 2020.

⁴⁸ EUROPEAN COMMISSION, 2022.

⁴⁹ EUROPEAN COUNCIL, 2022.

⁵⁰ GREEK REFUGEE CENTER, 2022.

⁵¹ EUROPEAN PARLIAMENT, 2021.

csatlakozó, de nem kiemelt csatlakozó partner az Európai Bizottság éves országjelentéseiben, az Európai Parlament pedig állásfoglalásaiban értékeli Törökország előrehaladását az uniós integrációban. Az elmúlt időszakban a tanácsi következtetések és az országjelentések is sokkal kritikusabb hangvételűek voltak Törökországgal kapcsolatban, az Európai Parlament még javaslatot is tett a csatlakozási tárgyalások felfüggesztésére.⁵² A növekvő számú kritikák orvoslása céljából tett török lépések sikertelenségét (például az igazságügyi reform kapcsán) ugyanakkor a nem egyértelmű bizottsági kritikák megfogalmazása is eredményezte.⁵³ Kétségtelen, hogy migráció területén az együttműködés Törökországgal megkerülhetetlen és a jelenlegi geopolitikai válság az Európai Uniónak is lehetőséget kínál, hogy Törökországgal rendezze megromlott kapcsolatait.

A migráció kezelése kapcsán jelentős támogatást nyújt a Törökországi Menekülteket Támogató Eszköz, amely az Európai Unió válasza az Európai Tanács azon felhívására, miszerint jelentős mértékű további támogatást kell biztosítani a törökországi menekültek számára. Az eszköz összesen 6 milliárd eurót kezel, 2022 júniusában a kifizetések meghaladták a 4,7 milliárd eurót, a fennmaradó összeg az eszköz projektek megvalósítása során kerül kifizetésre. A projektek magukba foglalják a humanitárius segítségnyújtást, oktatást, migrációkezelést, egészségügyet és társadalmi-gazdasági támogatást.⁵⁴

Migrációs ügyekben az Európai Unió a Magas Szintű Migrációs Párbeszéd keretei között igyekszik elmélyíteni kapcsolatait Törökországgal, a legutóbbi esemény 2021. október 12-én került megrendezésre Ankarában, ahol kiemelt figyelmet kapott a biztonsági fenyegetések és az új migrációs útvonalak kialakulásának a megakadályozása.⁵⁵

A migráció területén tett előrehaladást az éves bizottsági országjelentés is értékeli. A 2022-es jelentés megállapította, hogy migrációs és menekültügyi politika terén Törökország némi haladást ért el. Az EU-Törökország Nyilatkozat továbbra is az Európai Unió és Törökország közötti együttműködés fő kerete maradt (bár Törökország ezt nem alkalmazza teljeskörűen például a Ciprusi Köztársaság vonatkozásában). A jelentés kihangsúlyozza, hogy a visszafogadási egyezményt, amely az EU-Törökország Nyilatkozat szerves részét képezi, Törökország felfüggesztette

---

⁵² EUROPEAN PARLIAMENT, 2021.

⁵³ PRIEGER, 2018. 238.

⁵⁴ EUROPEAN COMMISSION, 2022.

⁵⁵ EUROPEAN COMMISSION, 2022.

(a felfüggesztésig közel 2.054 főt fogadott vissza).⁵⁶ A jelentés aláhúzza, hogy növekvő migrációs nyomás volt tapasztalható 2021-ben a Törökország felől Görögországba irányuló mind szárazföldi mind tengeri útvonalon 2020-hoz viszonyítva.⁵⁷ A jelentés mindemellett elismeri az erőfeszítéseket, a közel 200.000 illegális határátkelő feltartóztatása kapcsán és a közel 3.6 millió szír menekült befogadása miatt.⁵⁸

KONKLÚZIÓ

Görögország migrációs frontország révén első kézből tapasztalhatja meg a migrációs nyomás megnövekedéséből adódó jelentős határvédelmi feladatokat, a belbiztonsági helyzet stabilitása érdekében szükséges kormányzati lépések relevanciáját, mindeközben eleget téve a választópolgárok, uniós vagy a civil és emberjogi szervezetek elvárásainak is. A 2019-ben hatalomra került Micotakisz kormány sikeresen felismerte nem csak a migrációs politika területén szükséges és esetenként radikális reformintézkedéseket meghozatalának a sürgősségét, de annak a fontosságát is, hogy a migrációból adódó nehézségek kezelését a nemzetiből európai dimenzióba helyezze, amelynek hangsúlyozása került a kormányzati kommunikáció központjába. Az esetlegesen megosztó intézkedéseket illetően a kormányzati kommunikáció eredményesen kezelte a nemzetközi médiában megjelenő és a civil szervezetektől érkező negatív bírálatokat. Mindemellett átgondoltan alakította ki Európa „pajzsának” a képét, valamint a méltán elismert görög diplomácia kiváló kapcsolatot épített ki a brüsszeli és európai döntéshozókkal.

Az intézkedések között a migrációs törvény reformja sikernek könyvelhető el, hiszen a rendszer átláthatatlanságán sokat javított, nagyban felgyorsította az eljárási időt és az ügyeskedőktől is így már gyorsan megszabadulhat a rendszer. A kormányzat kiemelt hangsúlyt fektet a határbiztonságra is, megerősítve a határkerítést és a határőrök számát a görög-török szárazföldi határnál lévő Evrosz régióban. A szigetek tehermentesítés kapcsán is ért el eredményeket, mindemellett, hogy az uniós támogatásból felépített zárt befogadóközpontokat „börtönre” emlékeztető jellegük miatt rendkívül sok bírálat éri. Erre egyrésről válasz volt, hogy a kormányt

---

⁵⁶ Ez részben összefüggésben állt azzal, hogy az Európai Unió nem támogatta szíriai műveleteit.

⁵⁷ EUROPEAN COMMISSION, 2022.

⁵⁸ EUROPEAN COMMISSION, 2022.

hevesen kritizáló civil szervezetek mozgásterére a szigorított szabályozás következtében meglehetősen leszűkült az illegális tevékenység felszámolása és az átláthatóság érdekében.

A görög-török konfliktus a migrációt is áthatja, kétségtelen, hogy a bilaterális kapcsolatok nem a felhőtlen időszakukat élik. A kormányzat ezt is taktikusan emelte európai dimenzióra, biztosítva, hogy nem marad egyedül a teherrel és így a Törökországból érkező migráció problémája már az Európai Unió-Törökország kapcsolatok és interdependencia szerves részévé vált. Vitathatatlan, hogy az Európai Uniónak szüksége van Törökországra a migrációs nyomás kezelése kapcsán, amelyre utóbbi alkalmanként a „migrációs csapok megnyitásakor” emlékezteti is Görögországot és a brüsszeli vezetőket. A jelenleg is zajló orosz-ukrán háború is rávilágít arra, hogy Törökország geopolitikai szerepe megkérdőjelezhetetlen, kulcsszereplő az Unió számára legyen szó akár energiabiztonsági kérdéstről, akár görögországi migrációs ügyről.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- AMNESTY INTERNATIONAL (2020). ΕΛΛΑΔΑ: Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΚΟ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ ΑΠΕΙΛΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ. Letöltés helye: <https://www.amnesty.gr/news/articles/article/23607/ellada-o-kanonismos-gia-tis-mko-stoys-tomeis-metanasteysis-kai-asyloy> (Letöltve: 2022. október 12.)
- ANTONOPOULOS PAUL (2020). Greece and Afghanistan sign memorandum on returning illegal immigrants. Greek City Times. Letöltés helye: <https://greekcitytimes.com/2020/10/22/greece-afghan-deals/> (Letöltve: 2022. október 12.)
- ΑΡΙΘΜ. ΟΙΚ 2/19461/ΔΕΠ/2019 (2019). Letöltés helye: <https://www.e-forosimv.gr/details.asp?ID=51724&cat=50> (Letöltve: 2021. október 12.)
- ASYLUM INFORMATION DATABASE (2022). Country Report: Overview of the main changes since the previous report update. Letöltés helye: https://asylumineurope.org/reports/country/greece/overview-main-changes-previous-report-update/#_ftn4 (Letöltve: 2022. október 12.)
- ASYLUM INFORMATION DATABASE (2021). Country Report. Letöltés helye: https://www.gcr.gr/media/k2/attachments/aida_2021_update_en.pdf (Letöltve: 2022. október 12.)

- COUNCIL OF EUROPE (2020). Opinion on the compatibility with European standards of recent and planned amendments to the Greek legislation on NGO registration. Letöltés helye: <https://rm.coe.int/expert-council-conf-exp-2020-4-opinion-ngo-registration-greece/16809ee91d> (Letöltve: 2021. október 12.)
- COUNCIL OF THE EU (2020). Sanction Sanctions regime against illegal drilling activities in the Eastern Mediterranean extended by one year. Letöltés helye: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/11/06/sanctions-regime-against-illegal-drilling-activities-in-the-eastern-mediterranean-extended-by-one-year/#> (Letöltve: 2021. november 09.)
- COUNCIL OF THE EU (2020). European Council meeting (15 and 16 October 2020) Conclusions. Letöltés helye: <https://www.consilium.europa.eu/media/46341/1516-10-20-euco-conclusions-en.pdf> (Letöltve: 2021. október 28.)
- COUNCIL OF THE EU (2020). Sanctions regime against illegal drilling activities in the Eastern Mediterranean extended by one year. Letöltés helye: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/11/06/sanctions-regime-against-illegal-drilling-activities-in-the-eastern-mediterranean-extended-by-one-year/> (Letöltve: 2021. november 15.)
- DENDIAS, NIKOS (2021). Turkey's opinion was not an issue for US. Letöltés helye: <https://www.ekathimerini.com/opinion/interviews/1170104/dendias-turkey-s-opinion-was-not-an-issue-for-us/> (Letöltve: 2021. október 28.)
- EUROPEAN COMMISSION (2020). Remarks by President von der Leyen at the joint press conference with Kyriakos Mitsotakis, Prime Minister of Greece, Andrej Plenković, Prime Minister of Croatia, President Sassoli and President Michel. Letöltés helye: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_20_380 (Letöltve: 2021. október 2.)
- EUROPEAN COMMISSION (2022). Communication on the Report on Migration and Asylum. Letöltés helye: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/com_2022_740_1_en_act_part1_v4.pdf (Letöltve: 2021. október 2.)
- EUROPEAN COMMISSION (2022). European solidarity in action: over 5 000 relocations from Greece. Letöltés helye: [Külügyi Műhely 2022/2. szám](https://home-</p></div><div data-bbox=)

- affairs.ec.europa.eu/news/european-solidarity-action-over-5-000-relocations-greece-2022-10-12_en (Letöltve: 2021. október 2.)
- EUROPEAN COMMISSION (2022). Türkiye Report 2022. Letöltés helye: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/turkiye-report-2022_en (Letöltve: 2022. október 28.)
- EUROPEAN COMMISSION (2022). Managing Migration. EU Financial Support to Greece. Letöltés helye: https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-01/202202_Eu%20Budget-financial%20support%20to%20greece.pdf (Letöltve: 2021. október 2.)
- EUROPEAN COMMISSION (2022). Task Force Migration Management. Letöltés helye: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migration-management/task-force-migration-management_en (Letöltve: 2021. október 2.)
- EUROPEAN COUNCIL (2016). EU-Turkey statement, 18 March 2016. Letöltés helye: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18/eu-turkey-statement/> (Letöltve: 2021. október 28.)
- EUROPEAN COUNCIL (2022). Migration flows in the Eastern Mediterranean route. Letöltés helye: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/eastern-mediterranean-route/> (Letöltve: 2022. október 28.)
- EUROPEAN PARLIAMENT (2020). Eastern Mediterranean: Turkey must immediately end illegal drilling activities. Letöltés helye: <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20200910IPR86828/eastern-mediterranean-turkey-must-immediately-end-illegal-drilling-activities> (Letöltve: 2021. október 28.)
- EUROPEAN PARLIAMENT (2021). European Parliament resolution of 19 May 2021 on the 2019-2020 Commission Reports on Turkey. Letöltés helye: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0243_EN.html (Letöltve: 2021. november 15.)
- EUROPEAN PARLIAMENT (2021). The EU Approach on Migration in the Mediterranean. Letöltés helye: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/694413/IPOL_STU\(2021\)694413_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/694413/IPOL_STU(2021)694413_EN.pdf) (Letöltve: 2021. november 15.)
- FRONTEX (2022). Migratory Routes. Letöltés helye: <https://frontex.europa.eu/we-know/migratory-routes/eastern-mediterranean-route/> (Letöltve: 2022. október 28.)
- GREEK REFUGEE CENTER (2022). GCR & Oxfam Bulletin_ March 2022. Letöltés helye: <https://www.gcr.gr/en/ekdoseis->

[media/reports/reports/item/1915-gcr-oxfam-bulletin-march-2022](https://www.gcr.gr/media/reports/reports/item/1915-gcr-oxfam-bulletin-march-2022)

(Letöltve: 2022. október 12.)

GREEK REFUGEE CENTER (2022). Greece Bimonthly Bulletin on Refugees and Migrants. Letöltés helye:

https://www.gcr.gr/media/k2/attachments/GCR_OXFAM_STC_Bulletin_July_2022_final.pdf (Letöltve: 2022. október 12.)

GREEK REPORTER (2019). PM Mitsotakis Says Greece Can No Longer Be "Convenient Parking for Refugees and Migrants". Letöltés helye:

<https://greekreporter.com/2019/11/19/pm-mitsotakis-says-greece-can-no-longer-be-convenient-parking-for-refugees-and-migrants/> (Letöltve: 2021. október 28.)

KATHIMERINI (2022). Gov't reiterates plans to extend border fence with Turkey. Letöltés helye:

<https://www.ekathimerini.com/news/1192657/govt-reiterates-plans-to-extend-border-fence-with-turkey/> (Letöltve: 2022. október 2.)

KATHIMERINI (2022). Erdogan: Turkey has saved thousands left to die by Greece in the Aegean. Letöltés helye:

<https://www.ekathimerini.com/news/1191628/erdogan-turkey-has-saved-thousands-left-to-die-by-greece-in-the-aegean/> (Letöltve: 2022. október 2.)

KITSANTONIS NIKI (2019). Rumors of Open Border Prompt Migrant Protests in Greece. The New York Times. Letöltés helye:

<https://www.nytimes.com/2019/04/05/world/europe/greece-migrant-protest.html> (Letöltve: 2022. október 2.)

MITOTAKIS KYRIAKOS (2020). Statements by Prime Minister Kyriakos Mitsotakis in Kastanies, Evros, following his visit with the heads of the EU institutions at the Greek-Turkish border. Letöltés helye:

<https://primeminister.gr/en/2020/03/03/23458> (Letöltve: 2022. október 2.)

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF HELLENIC REPUBLIC (2022). Συνέντευξη Υπουργού Εξωτερικών, Νίκου Δένδια, στην Εφημερίδα "Παρολιτικά" και στον δημ/φο, Κώστα Παπαχλιμντζο. Letöltés helye:

<https://www.mfa.gr/epikairota/diloseis-omilies/sunenteuxe-upourgou-exoterikon-nikou-dendia-sten-ephemerida-parapolitika-kai-ston-dempho-kosta-papakhlimitzos-26022022.html> (Letöltve: 2022. május 13.)

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF HELLENIC REPUBLIC (2022).

Ανακοίνωση Υπουργείου Εξωτερικών για την πραγματοποίηση διαβήματος διαμαρτυρίας προς την τουρκική πλευρά αναφορικά με πρωτοφανή αριθμό

υπερπήσεων ελληνικού εδάφους από τουρκικά μαχητικά (28.04.2022)

Letöltés helye: <https://www.mfa.gr/epikairota/diloseis-omilies/anakoinose-upourgeiou-exoterikon-gia-ten-pragmatopoiese-diabematos-diamarturias-pros-ten-tourkike-pleura-anaphorika-me-protophane-arithmo-uperpteseon-ellenikou-edaphous-apo-tourkika-makhetika-28042022.html> (Letöltve: 2022. május 13.)

NOMOS ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4636 ΤΕΥΧΟΣ Α' 169/01.11.2019 (2019). Letöltés helye: <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/572171/nomos-4636-2019> (Letöltve: 2021. május 13.)

OUTCOME OF THE COUNCIL MEETING, 3726TH COUNCIL MEETING, FOREIGN AFFAIRS (2019). Letöltés helye: <https://www.consilium.europa.eu/media/41323/st13976-en19.pdf> (Letöltve: 2022. január 10.)

OXFAM (2021). Detention as the Default: How Greece, with the support of the EU, is generalizing administrative detention of migrants. Letöltés helye: <https://policy-practice.oxfam.org/resources/detention-as-the-default-how-greece-with-the-support-of-the-eu-is-generalizing-621307/> (Letöltve: 2022. június 12.)

OXFAM (2022). New Oxfam report uncovers stories from “prison-like” EU funded refugee center. Letöltés helye: <https://www.oxfam.org/en/press-releases/new-oxfam-report-uncovers-stories-prison-eu-funded-refugee-center> (Letöltve: 2022. június 12.)

PAPADOPOULOS YIANNIS (2022). Online group urges migrants to enter the EU. Kathimerini. Letöltés helye: <https://www.ekathimerini.com/news/1193572/online-group-urges-migrants-to-enter-the-eu/> (Letöltve: 2022. október 10.)

PRIEGER ADRIENN DÓRA (2018). Az európai integráció hatása a török igazságszolgáltatásra. 272 p. Letöltés helye: http://real-phd.mtak.hu/739/1/Prieger_disszertacio-10.24395_KRE.2018.004.pdf (Letöltve: 2022. június 12.)

TV ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ (2022). Χίος - Λέσβος: Μαχητικό «όχι» των κατοίκων στις προσφυγικές δομές - φυλακές. Letöltés helye: <https://tvxs.gr/news/ellada/xios-lesbos-maxitiko-oxi-ton-katoikon-stis-prosfygikes-domes-fylakes> (Letöltve: 2022. október 12.)

UNITED NATIONS HIGH COMMISSIONER FOR REFUGEES (2022). Greece Sea arrivals Dashboard - August 2022. Letöltés helye: <https://data.unhcr.org/en/documents/details/96099> (Letöltve: 2022. október 12.)

- UNITED NATIONS HIGH COMMISSIONER FOR REFUGEES (2022). UNHCR Greece factsheet - September 2022. Letöltés helye: <https://data.unhcr.org/en/documents/details/96404> (Letöltve: 2022. október 12.)
- UNITED NATIONS HIGH COMMISSIONER FOR REFUGEES (2021). ESTIA - A new chapter in the lives of refugees in Greece. Letöltés helye: <https://estia.unhcr.gr/en/home/> (Letöltve: 2022. október 12.)
- ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘΜ. ΟΙΚ. 7586/18 (2018). Letöltés helye: <https://www.e-nomothesia.gr/kat-allodapoi/upourgike-apophase-oik-7586-18-phok-4794b-26-10-2018.html> (Letöltve: 2021. október 12.)
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ (2022). Strategic Plan. Letöltés helye: https://www.mfa.gr/images/docs/strategic_plan_2022.pdf (Letöltve: 2022. október 12.)
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ (2022). Letöltés helye: https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2022/01/ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-Α_Δεκέμβριος-2021_ΥΜΑ-GR-Ενημερωτικό-ΔΙΕΘΝΗ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ-1.pdf (Letöltve: 2022. október 12.)
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ (2022). FactSheet HELIOS – August 2022. Letöltés helye: <https://migration.gov.gr/en/factsheet-helios-august-2022/> (Letöltve: 2022. október 12.)
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ (2020). Letöltés helye: <https://asylo.gov.gr/wp-content/uploads/2020/04/ΜΗΤΡΩΟ-ΜΚΟ-ΦΕΚ.pdf> (Letöltve: 2021. október 12.)